

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM
INFORMATIKAI KAR
NUMERIKUS ANALÍZIS TANSZÉK

VÍZFELÜLET 3D MODELLEZÉSE

Témavezető:

Bognár Gergő

egyetemi tanársegéd

Készítette:

Mészáros Gergely

programtervező informatikus BSc

Budapest, 2019.

TARTALOMJEGYZÉK

Tartalomjegyzék.....	2
I. Bevezetés.....	4
II. Felhasználói dokumentáció.....	5
2.1 Rendszerkövetelmények.....	5
2.2 A program használata.....	6
2.2.1 Felhasználói Interakciók.....	7
2.3 A Feladat leírása.....	8
2.3.1 SPH módszer.....	8
2.3.2 Szomszéd kiválasztás.....	12
2.3.3 Megjelenítés.....	14
III. Fejlesztői dokumentáció.....	17
3.1 Fordítás.....	17
3.2 OpenGL Áttekintés.....	17
3.2.1 Shaderek.....	18
3.2.2 Sugárvetés.....	20
3.3 Rendszerterv.....	20
3.3.1 Modulok.....	21
3.3.2 Mappaszerkezet.....	23
3.4 Implementáció.....	25
3.4.1 Ablakkezelő Modul.....	25
3.4.2 OpenGL támogató modul.....	28
3.4.3 Szimulációs Modul.....	31
3.5 Tesztelés.....	38
3.5.1 A shaderek tesztelése.....	38
3.5.2 A keretrendszer tesztelése.....	39
3.5.3 A megjelenítés tesztelése.....	40
3.5.4 Teljesítmény.....	40
Irodalomjegyzék.....	42

I. BEVEZETÉS

Választott témám a Vízfelületek 3D modellezése, ami a számítógépes grafika komoly feladatának tekinthető. Ezen problémára számos módszer létezik, köztük valós idejű szimulációra illetve megjelenítésre alkalmasak is. Jelen szakdolgozat egy részecskemodell alapján közelíti meg a problémát ahol a részecskék közti fizikai erőhatások modellezésével kapott erőhatások által meghatározott differenciálegyenlet diszkrét numerikus megoldásának tekinthető. Ezzel léptethető a részecskék pozíciója illetve sebessége a lépésköz alapján. Az így kapott részecskéket vízfelszínként megjelenítésére megvalósítottam egy módszert ami a videokártyán hajt végre sugárvetést közvetlen a részecskepozíciók alapján, elkerülve a felület explicit meghatározását, és látványos megjelenítést lehetővé téve.

További motivációm a témaválasztáskor, hogy valós példán keresztül ismerkedhettem meg az általános célú grafikus programozással (General Purpose GPU Programming GPGPU) és annak a sajátos szemléletmódjával.

Leggyakrabban a GPGPU programozás kapcsán az implementációk az NVIDIA által fejlesztett és csak ezen cég videokártyáival elérhető CUDA programozási nyelven készülnek. Én ezzel szemben a dolgozatomban is támogatom a platformfüggetlenséget illetve a nyílt forráskódú megoldásokat. Emiatt a programom az OpenGL API-n keresztül valósítja meg a grafikus programozást illetve megjelenítést.

II. FELHASZNÁLÓI DOKUMENTÁCIÓ

A program egy interaktív 3D grafikus felülettel rendelkező alkalmazás melyben betöltődéskor egy függőleges vízoszlopot láthatunk, ahogy egy zárt dobozban szétfolyik. A program későbbi futása során a víztömeg hullámszerűségének animációját követhetjük nyomon, illetve szabályozhatjuk billentyűkombinációkkal.

2.1 RENDSZERKÖVETELMÉNYEK

A program futtatásához egy OpenGL 4.5 illesztővel rendelkező modern videokártya szükséges, illetve a következő könyvtárakra is szükség van:

- Simple Directmedia Layer (SDL)
- SDL_Image
- SDL_TTF
- GL extension wrangler (GLEW)
- Open Asset Import Library (assimp)

2.2 A PROGRAM HASZNÁLATA

1. *Ábra*

2. *Ábra*

3. *Ábra*

4. *Ábra*

A program elindításakor azonnal megkezdődik a víztömeg szimulációja egy függőleges vízoszlop becsapódásával. (1. - 4. ábra).

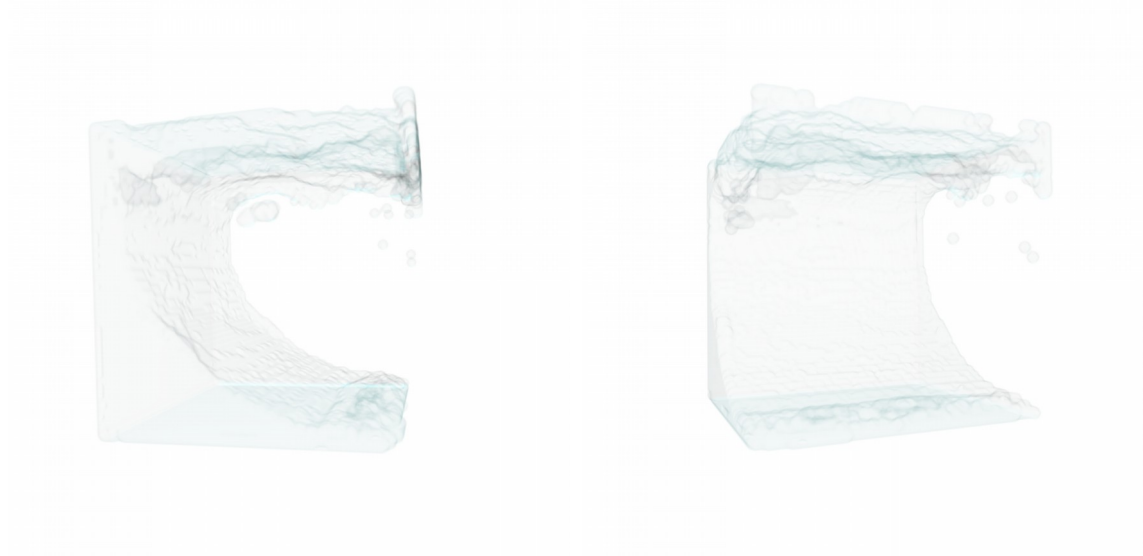

5. Ábra

6. Ábra

2.2.1 FELHASZNÁLÓI INTERAKCIÓK

A nézeti pozíciót megváltoztathatjuk a **W A S D** billentyűkkel a szimulációban a gravitáció iránya követi a kamera függőleges tengelyét, vagyis a **W** és **S** billentyűkkel tulajdonképpen a dobozt tudjuk megdönteni (5. 6. ábra). A szimuláció bármikor megállítható és folytatható a **K** billentyű megnyomásával. Megállított szimuláció mellett a kamera ugyanúgy szabadon mozgatható (7. 8. ábra).

7. Ábra

8. Ábra

A programot az ablak bezárásával vagy az *ESC* billentyű megnyomásával zárhatjuk be.

2.3 A FELADAT LEÍRÁSA

A megvalósított feladat egy víztömeg diszkrét részecskealapú modellezése, szimulációja egy véges térfogatban, és az így kapott pontfelhő megjelenítése, időbeli animációja.

2.3.1 SPH MÓDSZER

A szimuláció az úgynevezett *Smoothed Particle Hydrodynamics* módszer alapján működik. Ebben a módszerben a víztömeget diszkrét részecskékkel modellezzük. Minden részecske képviseli a tömeg egy részét, tároljuk a sebességét és pozícióját, ezen felül a víz tulajdonságait (sűrűség, nyomás) értékeit is a részecskék pozíciójában adjuk meg.

A víztömeg animációja az egyes részecskékre ható erőhatások által meghatározott differenciálegyenlet, aminek megoldása térben (részecskék) és időben (képkockák) diszkrét numerikus módszerrel történik.

A következő részben ismertetem az eljárás fontosabb eredményeit Müller et al. alapján. [1]

A módszer lényege, hogy a diszkrét részecskepozíciókban definiált mezőértékeket interpolálhatjuk a tér bármely pontjában a környező részecskék értékei és pozíciója szerint. Az interpolációt általánosan tárgyalva, tekintsük a következő $A: \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}$ skaláris mezőtulajdonságot, melynek értéke adott $r \in \mathbb{R}^3$ pontban:

$$A(r) = \sum_j m_j \frac{A_j}{\rho_j} W(r - r_j, h) ,$$

ahol j futóindex az összes részecskén, m_j a j részecske tömege, r_j a pozíciója, ρ_j a sűrűsége, és A_j az A mezőtulajdonság értéke a j részecskében.

A $W: \mathbb{R}^3 \times \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ függvény az úgynevezett simító magfüggvény h hatókörrel. A jobb numerikus stabilitás érdekében olyan magfüggvényeket választunk, amelyek párosak és normalizáltak, vagyis $W(r, h) = W(-r, h)$ és $\int W(r, h) dr = 1 \forall h$, továbbá

megköveteljük, hogy $\forall r, h: \|r\| > h \Rightarrow W(r, h) = 0$. Ezeket a megszorításokat betartva tetszőleges függvényeket választhatunk. A szakdolgozatban felhasznált magfüggvényeket később a Magfüggvények alcím alatt mutatom be.

A továbbiakban r_j mindig a j részecske pozícióját, m_j a tömegét, ρ_j a sűrűségét és v_j a sebességét jelöli.

Minden részecske esetében tároljuk annak pozícióját és sebességét. Ezen felül minden képkockában kiszámoljuk a sűrűségét (vagyis a részecske térfogata változik a szimuláció közben). Az interpoláció általános egyenletébe behelyettesítve:

$$\rho_i \stackrel{\text{def}}{=} \rho(r_i) = \sum_j m_j \frac{\rho_j}{\rho_j} W(r_i - r_j, h) = \sum_j m_j W(r_i - r_j, h)$$

Ennek segítségével már megkaphatjuk az i részecske gyorsulását a_i -t.

$$a_i = \frac{\partial v_i}{\partial t} = \frac{f_i}{\rho_i},$$

ahol ∂v_i az i részecske sebességváltózása és f_i a ráható erők eredője, mely három tényezőből áll:

$$f_i = f_i^{\text{nyomás}} + f_i^{\text{viszkozitás}} + f_i^{\text{külső}}$$

nyomási erőből, viszkozitási erőből és külső erőből, ami nem a részecske tulajdonságokból számolható, hanem előre adott minden részecskére (pl. gravitáció).

NYOMÁS

A nyomásból következő erő a környező részecskék nyomása alapján kapható meg és iránya a magfüggvény deriváltja felé mutat.

$$f_i^{\text{nyomás}} = - \sum_j \frac{p_i + p_j}{2\rho_j} \nabla W(r_i - r_j, h)$$

Ehhez j részecske nyomását p_j -t az ideális gáztörvényt alapul véve kaphatjuk meg:

$$p_j = k(\rho_j - \rho_0),$$

ahol k az „összenyomhatóságot” jellemző állandó. A víz a valóságban nem összenyomható, de ebben a modellben az egyszerűség érdekében megengedjük az összenyomódást. Ahhoz, hogy ennek ellenére élethű eredményeket kapjunk k értékét nagyra választjuk meg (a program esetében az értéke 100). Ekkor kicsi sűrűség-ingadozások is nagy taszító erőket képeznek, vagyis hamar visszaáll az összenyomás előtti helyzet. ρ_0 a nyugalmi sűrűség erre az értékre tér vissza a szimuláció sűrűség idővel. A programban az értéke 250. Ez az eltolás nem befolyásolja a nyomásból eredő erő értékét, hiszen az a deriváltjától függ, de numerikusan stabilabbá teszi a számolást.

VISZKOZITÁS

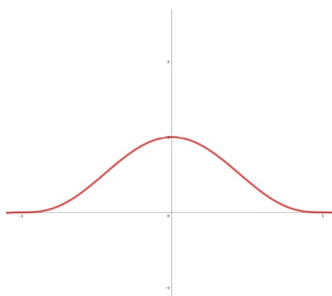
A viszkozitási erőt a következő módon kapjuk meg:

$$f_i^{\text{viszkózitás}} = \mu \sum_j m_j \frac{v_j - v_i}{\rho_j} \nabla^2 W(r_i - r_j, h) ,$$

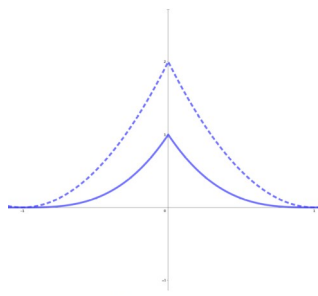
ahol $\nabla^2 W$ a Laplace operátor, azaz $\sum_{i=1}^3 \frac{\partial^2 W}{\partial r_i^2}$ és μ a viszkozitást jellemző állandó (értéke ezen szakdolgozat esetében 5).

MAGFÜGGVÉNYEK

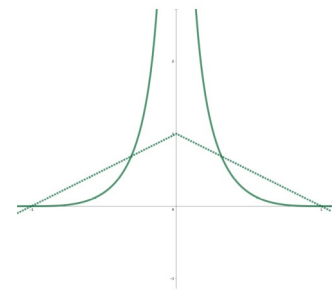
Müller et al.[1] alapján a következő magfüggvényeket használtam fel a számolásokhoz. Balról a poly6 magfüggvény, a hegyes magfüggvény és gradiense, és a viszkozitási magfüggvény és Laplace-operátorának értéke.

9. Ábra: poly6 magfüggvény

10. Ábra: hegyes magfüggvény

11. Ábra: viszkozitási magfüggvény

$$W_{poly6}(r, h) = \frac{315}{64 \pi h^9} \begin{cases} (h^2 - r^2)^3 & 0 \leq r \leq h \\ 0 & \text{egyébként} \end{cases}$$

A poly6 magfüggvény a sűrűségszámításhoz. Mivel az r távolság csak négyzetben szerepel benne, így gyökvonás nélkül kiszámítható.

$$W_{hegyes}(r, h) = \frac{15}{h^6} \begin{cases} (h-r)^3 & 0 \leq r \leq h \\ 0 & \text{egyébként} \end{cases}$$

$$\Delta W_{hegyes}(r, h) = \frac{45}{h^6} \frac{r}{\|r\|} \begin{cases} 2(h - \|r\|)^2 & 0 < \|r\| \leq h \\ 0 & \|r\| > h \end{cases}$$

A hegyes magfüggvény és gradiense, amit a nyomásból eredő erők kiszámításához használok fel. Mivel a poly6 függvény a 0 közelében lapos (gradiense közel 0) ezt használva a részecskék hajlamosak lennének magas nyomás alatt összetorlódni. A hegyes magfüggvénynek ezzel szemben mindenhol pozitív a deriváltja így minden esetben taszító erőhatások keletkeznek.

$$W_{viszkozitás}(r, h) = \frac{15}{2 \pi h^3} \begin{cases} -\frac{r^3}{2h^3} + \frac{r^2}{h^2} + \frac{h}{2r} - 1 & 0 \leq r \leq h \\ 0 & \text{egyébként} \end{cases}$$

$$\nabla^2 W_{spiky}(r, h) = \frac{45}{\pi h^6} (h - r)$$

A viszkozitáásszámításra használt függvény és Lagrange függvénye. Előnye, hogy mindig negatív irányban jelentkezik, így a részecskéket csak lassítani tudja egymáshoz képest.

IDŐINTEGRÁLÁS

A numerikus integrálás az ún. Leapfrog séma alapján történik, melynek előnye az alacsony memóriaigény és jó teljesítmény, hiszen csak egyszer kell az erőket meghatározni képkockánként.

$$\begin{aligned} a_t &= F(r_t) \\ v_{t+1/2} &= v_{t-1/2} + a_t \Delta t \\ r_{t+1} &= r_t + v_{t+1/2} \Delta t \end{aligned}$$

2.3.2 SZOMSZÉD KIVÁLASZTÁS

Ahogy korábban már említettem a magfüggvények a h hatókörön kívül mindig 0 értéket vesznek fel, azaz minden részecske tulajdonságainak kiszámításához csak a h sugarú környezetének ismerete szükséges. Így a korábbi egyenletekhez képest az összegzést elég a közeli pontokon elvégezni.

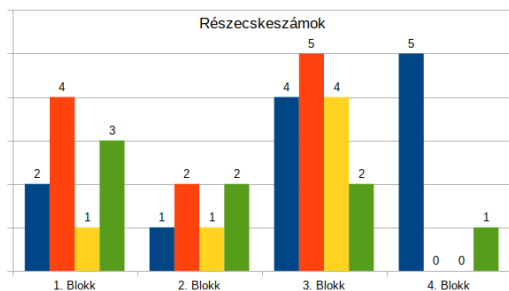
Ezeknek a közeli pontoknak a kiválasztását a szimuláció terének egy egyenlő rácsváló felosztásával érjük el, ahol minden cella oldalának a hossza pontosan h .

Ezzel az optimalizációval a számítási komplexitás $\Theta(n^2)$ -ről $\Theta(nm)$ -re csökkenthető, ahol n a részecskék száma, m pedig az egyes cellába jutó átlagos részecskeszám.

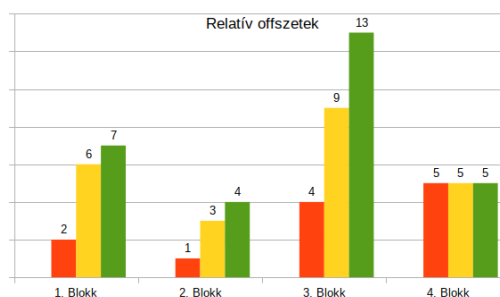
Ehhez a részecskéket egy GPU-ra optimalizált párhuzamosított counting sort-hoz hasonló algoritmussal rendeljük a cellákhoz. Az algoritmust részben [2] inspirálta.

Ebben a darabszámok szukcesszív összegzése nem a teljes tömb méretén, hanem párhuzamosan, annak kisebb, fix méretű blokkjain megy végbe, ugyanis a videokártyán az egyszálú végrehajtás nagyon lassú. Ezeket a blokkeltolásokat aztán egy közös szülőblokk alapján összegezzük. Az algoritmus lépései:

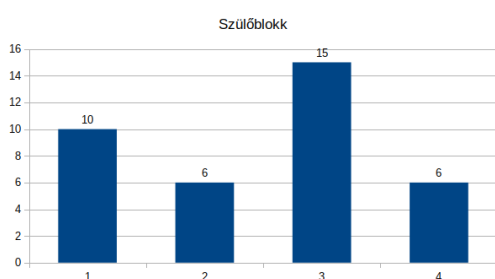
1. Minden cellában megszámloljuk a beleeső részecskéket, és egyúttal feljegyezzük minden részecske esetében, hogy melyik cellába tartozik.
2. A cellákban található részecskeszámokat blokkon belül összegezzük. Így a blokkhoz relatív eltolásértékeket kapunk. A blokk utolsó cellájának eltolását (azaz a blokkban szereplő részecskék számát) a szülőblokk a blokk sorszámának megfelelő helyére írjuk.
3. Összegezzük a szülőblokk celláit, hogy megkapjuk a blokkok eltolását.
4. A szülőblokk alapján hozzáadjuk a blokk eltolását benne lévő cellák eltolásához, így minden cellára megkaptuk a globális eltolást.
5. A részecskéket az új helyükre mozgatjuk a cellák eltolás értékei alapján.

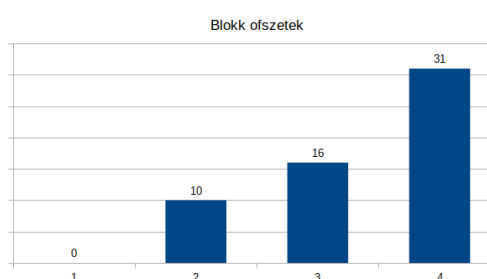
12. Ábra

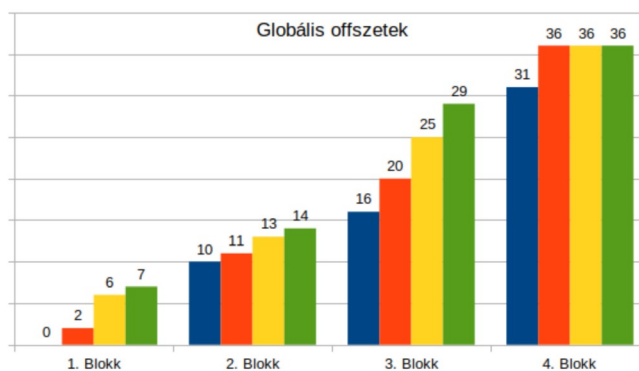
13. Ábra

14. Ábra

15. Ábra

16. Ábra

A cellákba soroló algoritmus egy kisebb példán keresztül. Az 12. és 13. ábrán az oszlopok a cellákat jelölik, magasságuk pedig a bennük található részecskék számát mutatja. A cellák aszerint vannak csoportosítva, hogy melyik blokkba tartoznak. A 14. és 15. ábrán a szülő blokk látható az offszetelés előtt és utána. A 16. ábrán a cellák végső eltolásértékei vannak.

2.3.3 MEGJELÉNÍTÉS

Mivel a szimuláció eredménye egy diszkrét pontfelhő, ennek egybefüggő víztömegként megjelenítésére implementáltam Goswami et al.[3] alapján a következő módszert.

Először meghatározzuk a felületi pontokat a következő képlettel:

$$A = \{i: \|r_i - r_i^M\| > a\} \quad r_i^M = \frac{\sum_j m_j r_j}{\sum_j m_j} .$$

Itt az A halmaz a felületi pontok halmaza és j befutja az összes olyan részecskét melyre $\|r_i - r_j\| < h$. Minden részecskére meghatározzuk a helyi tömegközéppontot r_i^M -t. Ez alapján akkor felületi pont egy pont, ha a távolsága a tömegközépponttól nagyobb mint az előre meghatározott a határ. A program esetében ez az érték 0,0001.

17. Ábra: A távolságtextúra egy szelete

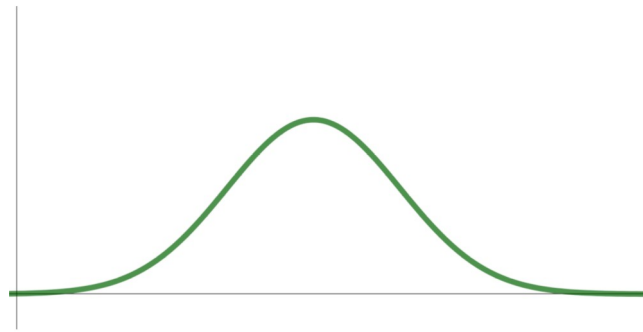
A felületi pontokból meghatározzuk a távolságfüggvényt, ami minden ponthoz a felülettől vett távolságát rendeli. Ennek a függvénynek az értékeit diszkrét pontokban kiszámoljuk és egy 3 dimenziós textúrában tároljuk. A textúra egy metszete a 17. ábrán látható (a részecskéktől vett távolságok alapján sötétől a világosig).

$$D: \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}, \quad D(r) = \min_{i \in A} \|r - r_i\|$$

A textúrát a megjelenítés előtt egy maximális értékkel feltöltjük, majd az összes felületi pont körül egy r élhosszú kockát rajzolunk. Minden cellában meghatározzuk a részecskétől vett távolságot d -t és ez alapján frissítjük a korábbi értéket.

$$d_v' = \min(d, d_v) ,$$

ahol d_v' a cella új távolsága, d_v a korábbi távolsága, és d a most számolt érték.

18. Ábra: az átmenetfüggvény alakja

A textúrát közvetlen sugárvetéssel jelenítjük meg. A képernyő összes pontján keresztül fénysugarakat küldünk át és ezen sugarak mentén mintákat veszünk a távolságfüggvényből. A minta értékeihez egy *átmenetfüggvény* alapján átlátszóság értékeket rendelünk. A programban található átmenet függvény a következő alakú:

$$f(x) = c \cdot e^{-b(x-a)^2} ,$$

ahol a , b , c a megjelenést szabályozó konstansok. Szemléletesen c a víz áttetszőségét, a a felület részecskétől vett távolságát és b a felület élességet szabályozza. A függvény grafikonja a 18. ábrán látható.

A program esetében $a=0.02$, itt olyan értéket kellett választani, ami lehető legkisebb, hiszen ekkor van legközelebb a megjelenített felület az azt meghatározó pontokhoz, de elég nagy ahhoz, hogy egybefüggő felület keletkezzen. Túl kicsi a értékekre a részecskék körüli felületek nem érnek össze, és lényegében pontonkénti megjelenítést kapunk.

A b konstans értéke a programban 160000, ezzel azon távolságértékek, amelyek érdemi átlátszóságot eredményeznek a $[0.01, 0.03]$ tartományba esnek (az intervallum szélein az átmenetfüggvény értéke 0,000000225).

C megválasztásakor ügyelni kell arra, hogy milyen lépésközzel dolgozunk a sugárvetésben, hiszen ettől függ, hogy hány minta komponálásából alkotjuk meg a végleges színt. A programban az értéke a lépéshossz kétszerese, vagyis $c=2 \cdot 0,005=0.01$.

A megvilágítást Blinn-Phong modell szerint végezzük, amihez a központi különbségek alapján számítjuk ki a felületi normálist:

$$\nabla d_{i,j,k} = \begin{pmatrix} \frac{\partial d}{\partial x} \\ \frac{\partial d}{\partial y} \\ \frac{\partial d}{\partial z} \end{pmatrix} \approx \begin{pmatrix} d_{i+1,j,k} - d_{i-1,j,k} \\ d_{i,j+1,k} - d_{i,j-1,k} \\ d_{i,j,k+1} - d_{i,j,k-1} \end{pmatrix} ,$$

ahol d a felülettől vett távolság az adott pontban, $d_{i,j,k}$ pedig az (i, j, k) koordinátájú cella értéke.

A pixel végső színét a mintákból kapott színek és átlátszóságok keveréséből kapjuk meg.

III. FEJLESZTŐI DOKUMENTÁCIÓ

3.1 FORDÍTÁS

Az alkalmazás C++ nyelven íródott, fordításához egy c++17 képes fordító szükséges. A fejlesztés közben használt fordító a clang volt Linux környezetben, de másik fordító is használható, ehhez csak a makefile legelső sorában a *CXX* változó értékét kell megváltoztatni.

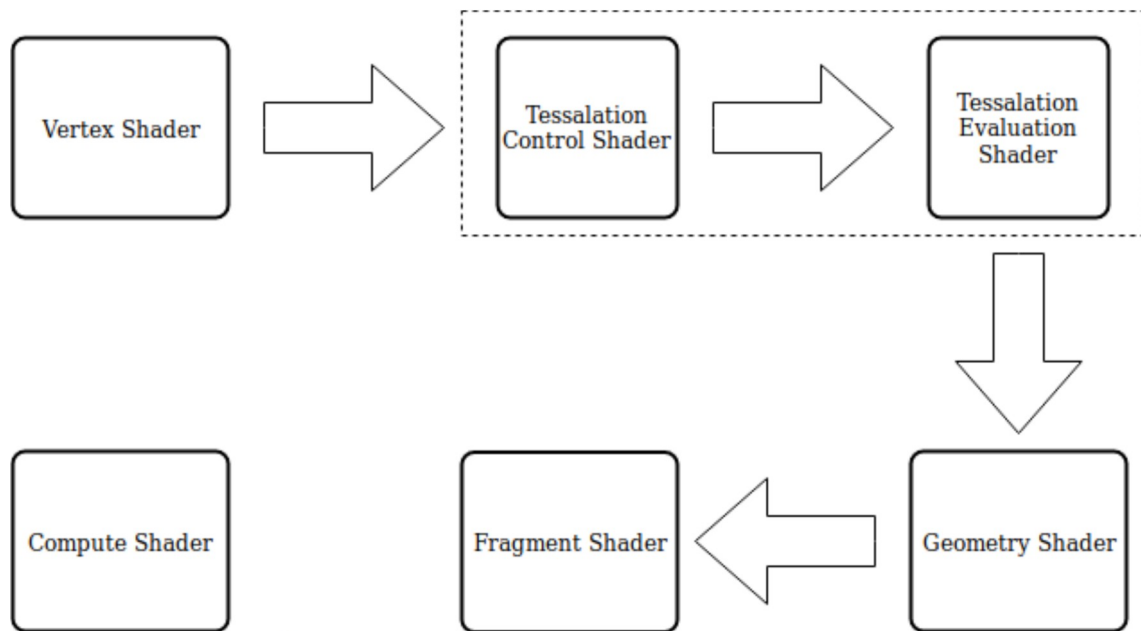
A fordítás *GNU make*-el történik és a futtatáshoz szükséges csomagok fejlesztői környezete is szükséges hozzá.

A fordítás és futtatás is működik Windowson, illetve Linuxon is, de a fejlesztés és tesztelés Linuxon történt.

3.2 OPENGL ÁTTEKINTÉS

Az OpenGL egy multiplatform szabvány API a 3D megjelenítés eszköztől független megvalósítására. Később általános célú videokártya programozási (GPGPU) lehetőségekkel is kibővült. A programom OpenGL-en keresztül az összes számítást a videokártyán végzi, ezért a következőkben bemutatom az ebből a szempontból legfontosabb részeit.

3.2.1 SHADEREK

19. Ábra: Grafikus szerelő szalag és a shaderek típusai

Shaderek olyan programok melyeket eredetileg a világításmodell megadásához használtak, mostanra viszont több 3D megjelenítési feladat, speciális effekt vagy akár általános célú felhasználásra is alkalmasak. Ezeket a videokártyán található számítási egységek nagyjából egymástól függetlenül párhuzamosan hajtják végre.

Az inkrementális képszintézisben a színteret háromszöghálóból álló modellekre bontjuk, ezeknek a csúcsaihoz rendelünk információkat. Ezeket és a felülethez rendelt információkat (textúrák) jelenítjük meg adott nézeti pozícióból. Az inkrementális képszintézist a grafikus szerelőszalag valósítja meg.

A grafikus szerelőszalag első lépése a Vertex Shader, bemenete a rajzoló hívásban megadott vertexek, vagyis a háromszögháló csúcsaihoz rendelt értékek, amikre egy transzformációt hajt végre. Minden vertexre pontosan egy shader példány jut. A Tessellation Control és Evaluation Shaderekkel egy felület részletessége növelhető, vagyis újabb vertexek adhatóak hozzá. A Geometry Shader bemenetei primitívek (pl. háromszög, négyszög, szakasz) ezeket módosíthatja, és akár a primitív típusát is megváltoztathatja, pl. szakaszokból háromszögeket csinálhat. Ezután a videokártya raszterizálja a primitíveket, és a kapott összes pixelre egy-egy Fragment Shader példány jut, ami a pixel színét határozza meg. Amennyiben nincs szükség tesszelációra vagy a primitívek átalakítására, úgy ezeket a shadereket nem kell megadni.

A szerelőszalag adatai mellett olyan adatokra is szükség van, amik ugyanazok a shader példányok között. Ezek lehetnek uniformok, textúrák és bufferek.

A uniformok kis méretű, csak olvasható adatok, amelyek értéke ugyanaz minden shader példányra. Értéküket kívülről a CPU oldali programból kapják, nem a vertex adatokból vagy a szerelőszalagból származtatják. Lehetnek például színek, anyagtulajdonságok, vagy ezen szakdolgozat esetében egyes szimulációs állandók értéke is uniformmal van megadva.

A shaderek nem csak a saját kimenetükre írhatnak, elérhetőek írható és olvasható változó Shader Storage Bufferek, továbbiakban gyakran csak bufferek, is. A bufferek a videomemóriában foglalnak helyet és az első feltöltésükön kívül egyáltalán nem tároljuk őket a rendszermemóriában. A programban a részecskék tulajdonságai és lényegében az összes szimulációs adat ezekkel van megvalósítva.

A shaderek programkódját OpenGL esetében egy magas szintű programozási nyelvben glsl-ben adhatjuk meg, amit az illesztőprogram futási időben fordít a videokártyának megfelelő gépi kóddá.

COMPUTE SHADER

A compute shader egy a shaderek típusai közül, és többivel ellentétben nem része a grafikus szerelőszalagnak, hanem a megjelenítéstől függetlenül általános célú számításra használható.

Mivel nem része a grafikus szerelőszalagnak, így az adatokat csak uniformokból, textúrákból és bufferekből olvashatja, és mivel rögzített kimenete sincs, így csak bufferekbe és texturákba tudja az eredményeit rögzíteni.

A compute shaderek különlegessége, hogy az egyes példányok futása nem teljesen független, hanem munkacsoportokba szerveződnek. Ezeken a munkacsoportokon belül az egyes példányok közti koordinált számításra, adatok megosztására, és szinkronizációra is lehetőség van.

A munkacsoportba tartozó példányok száma a shader fordítási idejében adott. A számítás indításakor adható meg a munkacsoportok száma.

3.2.2 SUGÁRVETÉS

A videokártyák alapvető felépítése az inkrementális képszintézis (vagyis az előző fejezetben részben bemutatott háromszögeken alapuló megjelenítési módszer) gyorsítására lett kialakítva. Ez a módszer nagyon részletes modellek és jelenetek gyors megjelenítésére alkalmas, hiszen minden egyes háromszög megjelenítése szinte független az összes többitől. Ebből eredően viszont, sok a valóságban megfigyelhető jelenség megjelenítésére nem alkalmas. Ilyenek például a valódi tükröződések, és a fénytörés.

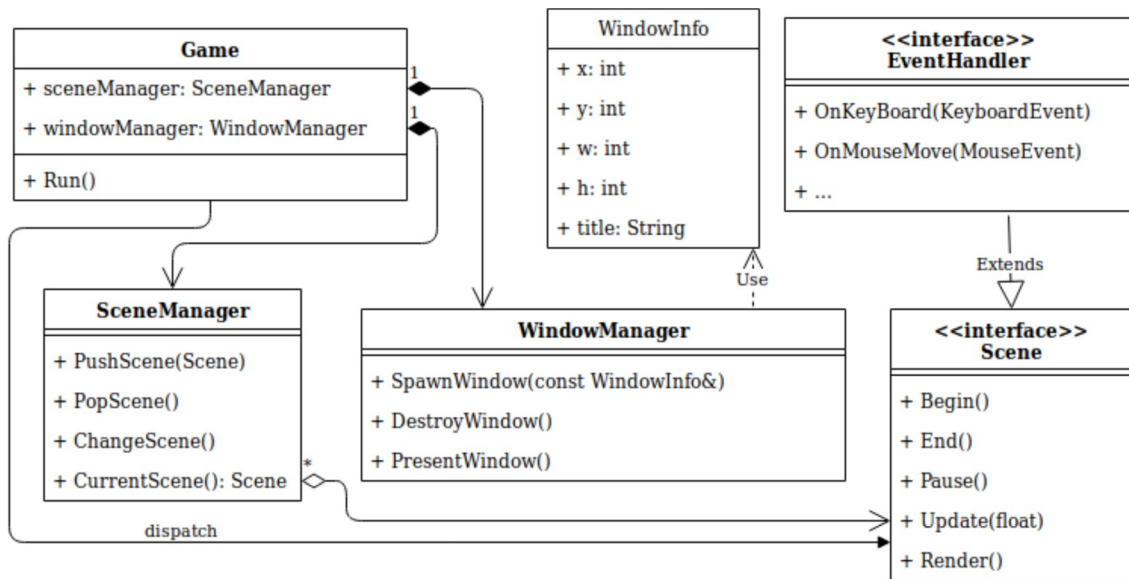
A valósághoz egy jobban igazodó, de jelentősen költségesebb, megjelenítési mód, amelyben ezek a jelenségek is kezelhetőek, illetve más hatások is egyszerűbben és természetesebben adhatóak vissza (pl. az árnyékok), a sugárkövetés. Ez a módszer a fényforrásból érkező sugarak útvonalán halad végig, ahogyan az tárgyról tárgyra tükröződik, és végül eléri a képernyő pixeleinek világon belüli pozícióját, megadva a pixel színét. A gyorsabb számítás érdekében ahelyett, hogy a fényforrásokból indítanánk a sugarakat, fordított irányban haladunk a képernyő pixeleitől kezdve. Ekkor ugyanis nem számítjuk ki feleslegesen azoknak a sugaraknak az útvonalát melyek végül soha nem érik el a képernyőt.

A programban a megjelenítés sugárvetéssel van megvalósítva, ami a sugárkövetés egy egyszerűbb formája, ahogyan az a felhasználói dokumentációban olvasható. Azért esett erre a módszerre a választás, mert ezzel sokkal látványosabb megjelenítés érhető el (pl. valóban jól kezelhető az átlátszóság), illetve mert egy részecskefelhő megjelenítésére sokkal egyszerűbben alkalmazható. Az inkrementális képszintézishez ugyanis meg kellene határozni a részecskefelhő felületét, majd háromszögekre kellene bontani azt. Ezzel szemben a sugárvetéskor nem kell a felületet explicit meghatározni.

3.3 RENDSZERTERV

A program három elkülönülő részre tagolható, egy általános eseményvezérlő és ablakkezelő rendszerre, az OpenGL erőforrások objektum orientált kezelését biztosító modulra, és a konkrét szimulációt megvalósító osztályokra és adatszerkezetekre.

3.3.1 MODULOK

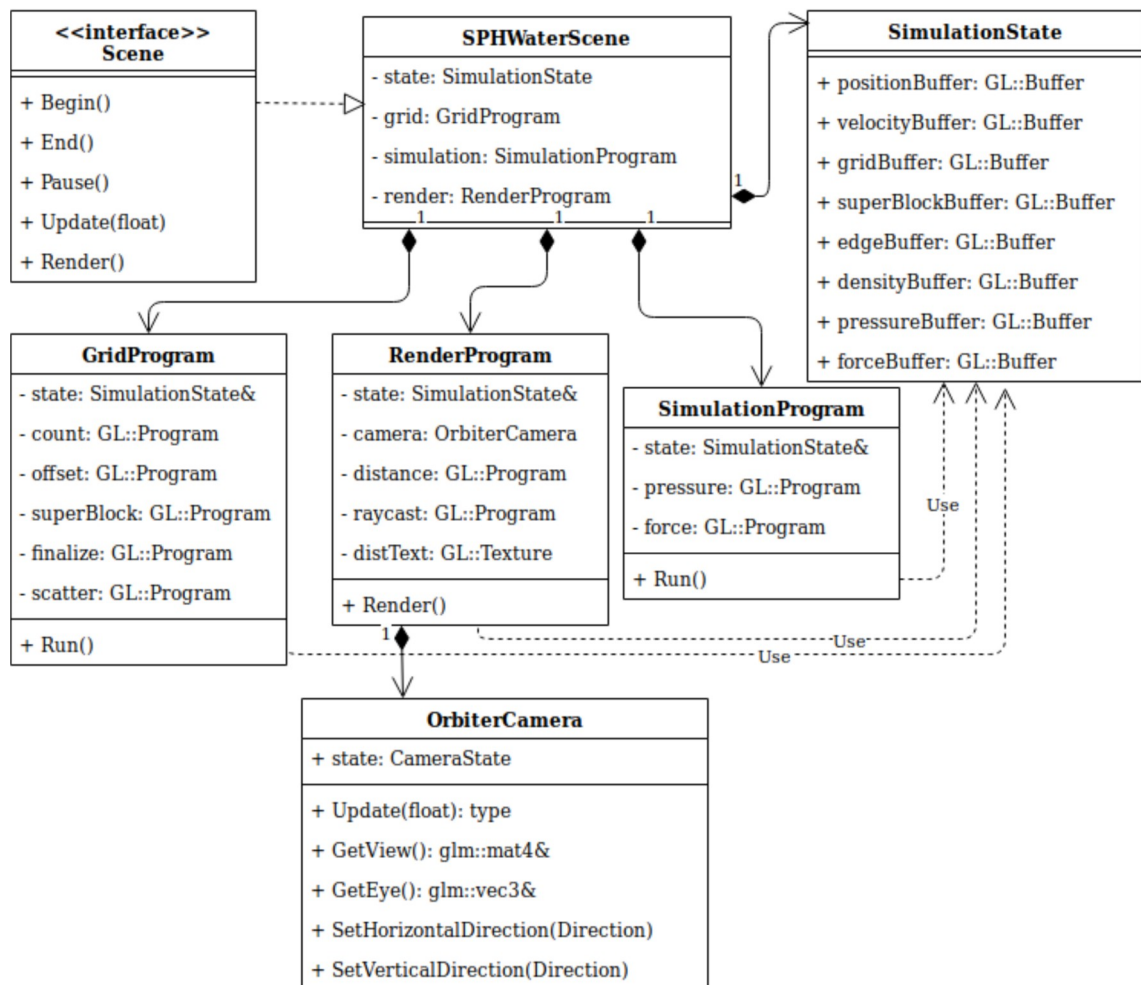

20. Ábra: Az ablakkezelő modul osztályai

Az ablakkezelő és jelenet vezérlő modul legfontosabb osztályai és köztük lévő kapcsolatok a 20. ábrán láthatóak. A modul feladata az ablak, a hozzátartozó 3D OpenGL környezet létrehozása és a jelenetek kezelése.

Egy jelenet meghatározza az összes esemény kezelését továbbá a rajzolást is maga valósítja meg. A jelenetek átválthatnak egy másik jelenetre, ettől kezdve az új jelenet a felelős az események kezeléséért és a rajzolásért. A teljes váltáson kívül megnyithatnak egy jelenetet maguk felett, ekkor ugyanúgy az új jelenet veszi át az események kezelését és a rajzolást, de annak a befejeződésekor újra az előző jelenet lesz aktív.

A platformfüggetlenség érdekében az ablak és eseménykezelés az *SDL* nevű platform absztrakciós rétegen keresztül történik.

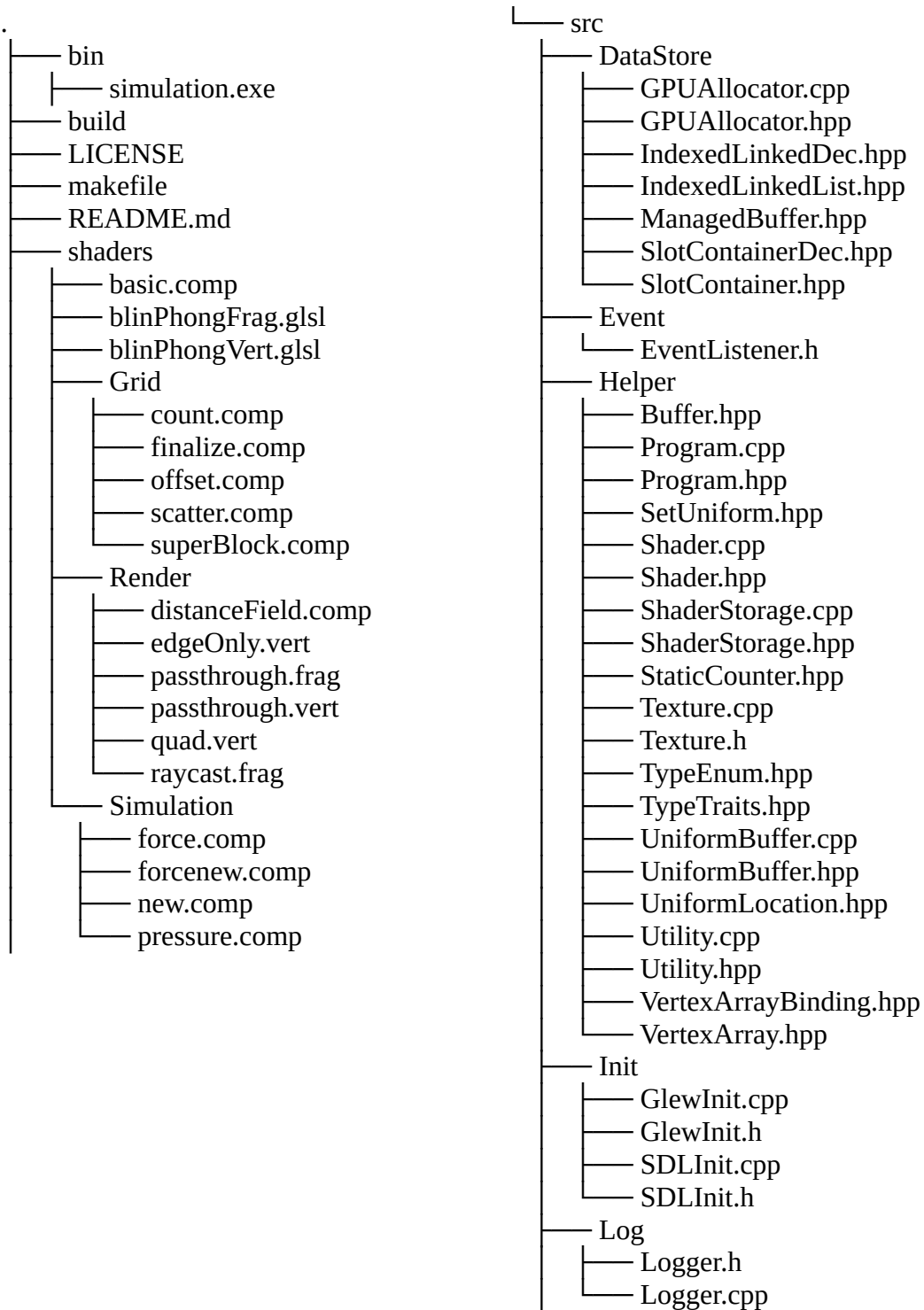

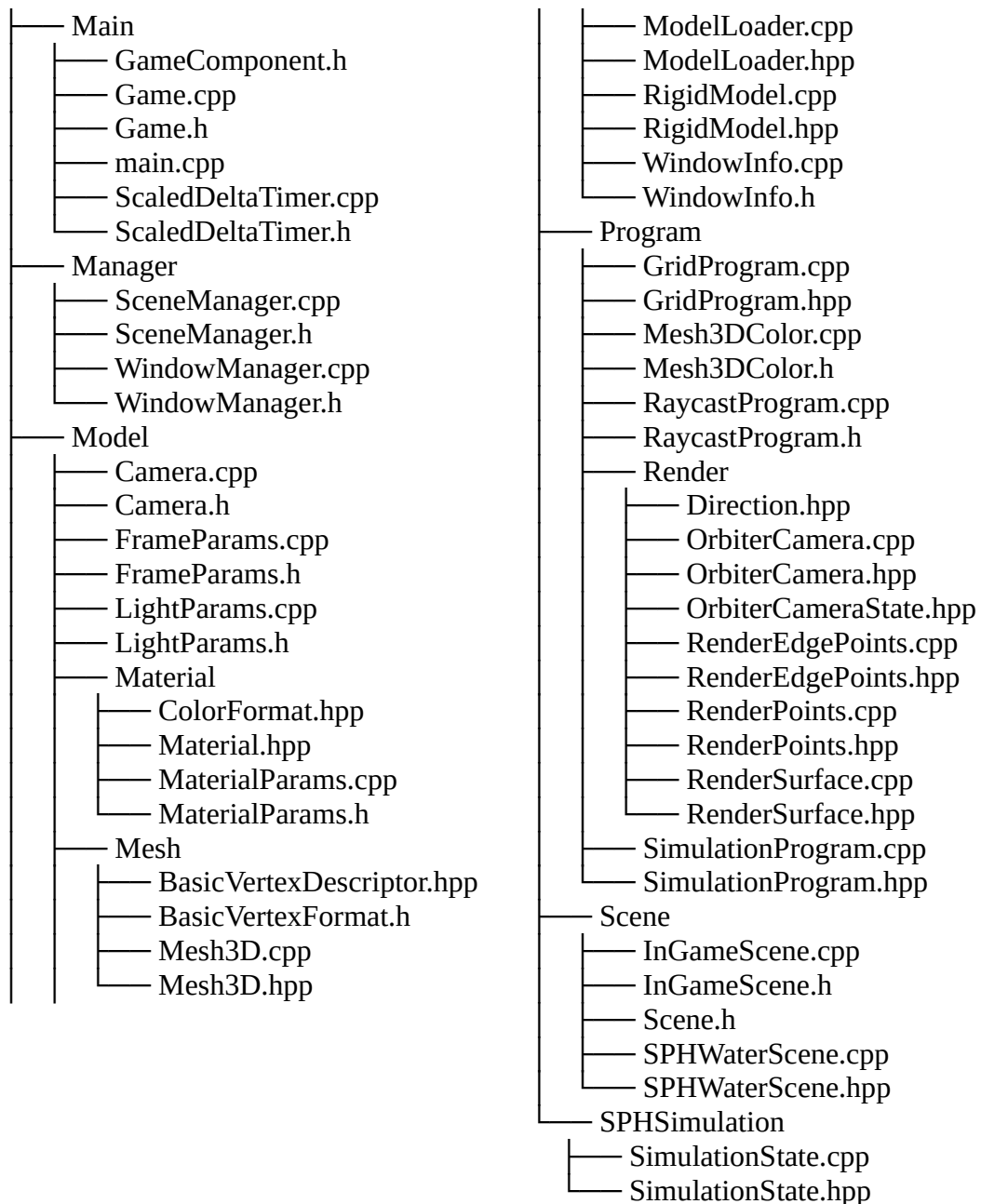
21. Ábra: A szimuláció osztályai

A konkrét szimulációt megvalósító modul szerkezete. A szimulációt vezérlő jelenetet az SPHWaterScene osztály valósítja meg, amely az ablakkezelő modulban lévő Scene interfészt implementálja (21. ábra)

Ez a modul tartalmazza a szimuláció egyes lépéseit megvalósító osztályokat is. GridProgram a közelségi háló kiszámítására, SimulationProgram a részecskék szimulálására és RenderProgram a megjelenítésre. Az egyes programok a SimulationState-n keresztül érik el a szimuláció állapotát, vagyis az egyes OpenGL buffereket. A RenderProgram a kamera megvalósítására tartalmazza az OrbiterCamera osztályt, ami nézeti mátrix kiszámításáért és a kamera animációjáért felelős.

3.3.2 MAPPASZERKEZET

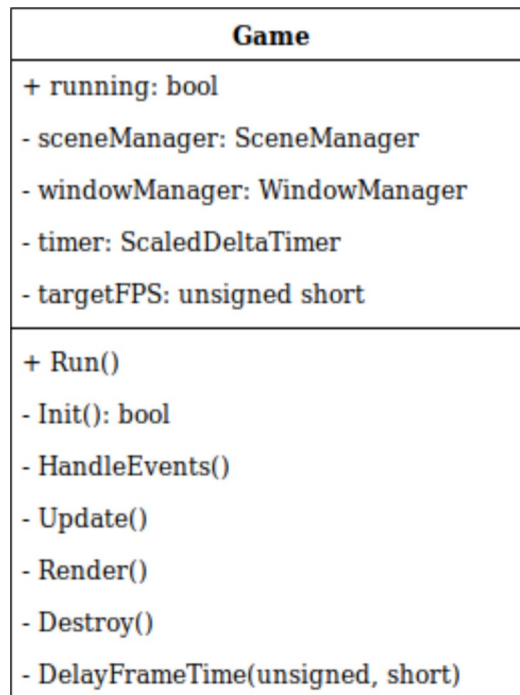

A szakdolgozat fájljainak struktúrája. A *bin* mappában a futtatható állomány és a szükséges dinamikus könyvtárak találhatóak. A *shaders* mappában a glsl shaderek forráskódja található. A *build* mappába az inkrementális fordításhoz a tárgyfájlok kerülnek. A CPU oldali forráskódok az *src* mappa alatt találhatóak.

3.4 IMPLEMENTÁCIÓ

3.4.1 ABLAKKEZELŐ MODUL

22. Ábra: Game osztály

A Game osztály (22. Ábra) a belépési pont a program futásában. Eljuttatja az eseményeket az aktív jelenetnek.

```
void Run()
```

Belépési pont az alkalmazásba, itt fut az eseményvezérlő ciklus. A program a teljes élettartama alatt ebben a függvényben van.

```
bool Init()
```

Felállítja az alkalmazás futásához szükséges erőforrásokat, létrehozza az ablakot és elindítja az első jelenetet.

```
void HandleEvents()
```

Lekérdezi az előző képkocka alatt érkezett eseményeket az SDL-től és eljuttatja a jelenleg aktív jelenetnek.

`void Update()`

Frissíti az időzítőt és az aktív jelenetet.

`void Render()`

Meghívja az aktív jelenet rajzolóját.

`void Destroy()`

Felszabadítja az alkalmazás által használt erőforrásokat.

`void DelayFrameTime(unsigned frameStart, short targetFPS)`

Limitálja az alkalmazás képfrissítéseinek számát. A képkocka számításának kezdete és a jelenlegi idő alapján annyit vár, hogy a képfrissítésnek megfelelő idő teljen el.

SceneManager
- sceneStack: std::stack<unique_ptr<Scene>>
+ PushScene(std::unique_ptr<Scene>)
+ PopScene()
+ ChangeScene(std::unique_ptr<Scene>)
+ CurrentScene(): Scene*
+ operator ->(): Scene*

23. Ábra: SceneManager osztály

SceneManager a jeleneteket kezelő osztály, ami egy verem adatszerkezetben tárolja a jeleneteket, hogy később folytatni tudja azokat amikor a „gyerekeik” befejeződtek, a 23. ábrán látható.

`void PushScene(std::unique_ptr<Scene> scene)`

Megállítja a jelenleg aktív jelenetet, felteszi *scene* jelenetet a verem tetejére és elindítja azt.

`void PopScene()`

Befejezi a jelenleg aktív jelenetet, leveszi a verem tetejéről és folytatja az előzőt.

`void ChangeScene(std::unique_ptr<Scene> scene)`

Befejezi a jelenleg aktív jelenetet és leveszi a verem tetejéről, helyére pedig a paraméterben megadott *scene* jelenetet teszi és indítja el.

Scene* CurrentScene()

Visszaadja a verem tetején található jelenet mutatóját.

Scene* operator->()

Megvalósítja, hogy a SceneManager példányain keresztül operator→-val elérhetjük az aktív jelenetet.

WindowManager
- mainWindow: SDL_Window*
- oContext: SDL_GLContext
+ SpawnWindow(const WindowInfo&)
+ DestroyWindow()
+ PresentWindow()

24. Ábra: WindowManager osztály

A WindowManager osztály a főablak létrehozásáért törlésért és az OpenGL környezet létrehozásáért felelős (24. ábra).

void SpawnWindow(const WindowInfo& wnd)

Létrehozza a főablakot a *wnd* struktúrában kitöltött adatok alapján és felállítja az OpenGL környezetet is. A *WindowInfo* struktúrával az ablak címe, mérete, képernyőn vett pozíciója és láthatósága szabályozható. Emellett megadhatjuk, hogy az ablak átméretezhető legyen-e.

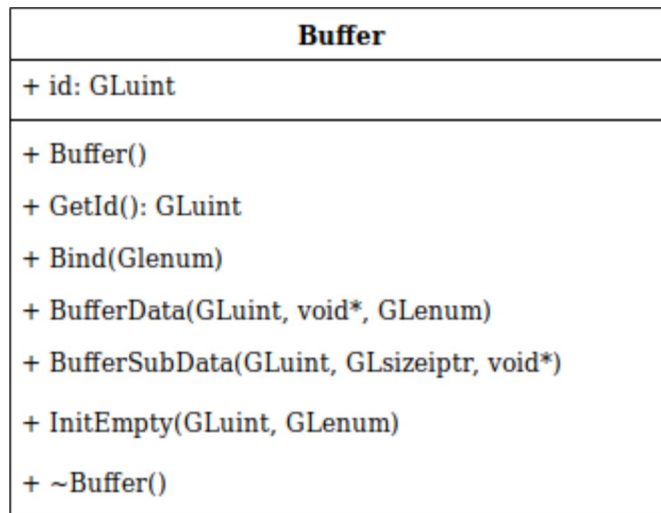
void DestroyWindow()

Felszabadítja az ablakot és a kapcsolódó OpenGL környezetet.

void PresentWindow()

Megjeleníti a képkocka alatt történt változásokat az ablakon. (Kicseréli a hátsó és első buffereket).

3.4.2 OPENGL TÁMOGATÓ MODUL

25. Ábra: Buffer osztály

Buffer osztály (25. ábra) egy OpenGL buffer CPU oldali elérését biztosítja objektum orientált formában. A függvényei csak az OpenGL hívások részleteit rejtik el.

`Buffer()`

A buffer konstruktora. Létrehozza az OpenGL buffer azonosítóját.

`GLuint GetId()`

Visszatér a buffer OpenGL azonosítójával.

`void Bind(GLenum target)`

Az adott használati célhoz köti a buffert. Az OpenGL API-nak önmagában önmagában is van állapota (ún. stateful API). A 4.5-ös verzió előtt a műveletek előtt az egyes objektumokat (bufferek, texturák, vbo-k, vao-k stb.) egy általános célhoz kellett kötni, majd a műveletnél a célra hivatkozni. Pl. `glBindBuffer(GL_UNIFORM_BUFFER, buffer)` majd `glBufferData(GL_UNIFORM_BUFFER, ...)` hívásokkal lehetett a buffert új értékekkel feltölteni.

`void BufferData(GLuint size, void* data, GLenum usage)`

Feltölti a buffert tartalommal. A *data* címen kezdedő adat mérete *size*. A feltöltött adat használatát (az optimális tárterület kiválasztása érdekében) *usage* adja meg.

`void BufferSubData(GLuint offset, GLsizeiptr size, void* d)`

Feltölti a buffer egy részét adattal. *Offset* az adat bufferen belüli kezdőpozíciója, *size* a mérete, *d* az adat mutatója.

```
void InitEmpty(GLuint size, GLenum usage)
```

Létrehozza a buffer mögötti tárhelyet adat nélkül. *Size* a mérete, *usage* a használata.

```
~Buffer()
```

A buffer destruktora felszabadítja a buffer azonosítóját és törli a buffert.

Shader
+ shaderId: GLuint
+ Shader(GLenum)
+ GetId(): GLuint
+ GetInfoLog(): std::string
+ FromFile(std::string): bool
+ FromString(std::string)

26. Ábra: Shader osztály

A Shader osztály egy OpenGL shader létrehozását és fordítását biztosítja (26. ábra).

```
Shader(GLenum type)
```

Létrehoz egy *type* típusú üres shadert.

```
GLuint GetId()
```

Visszaadja a Shader azonosítóját.

```
std::string GetInfoLog()
```

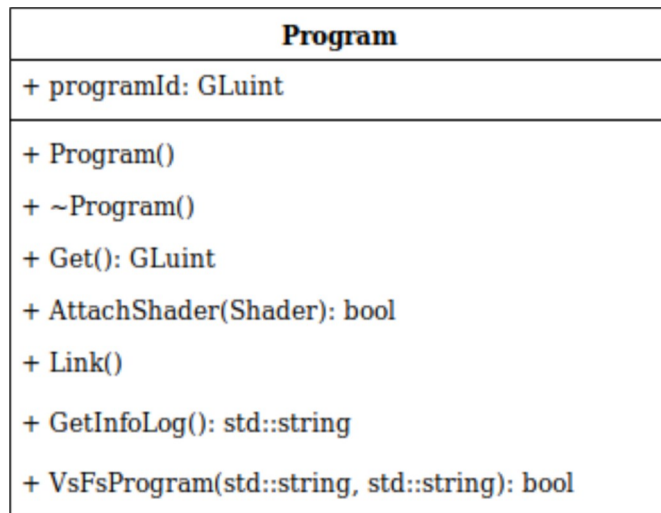
Visszatér a fordítás közben keletkezett szöveges napló tartalmával. Pl. a fordítás hibaüzeneteit tartalmazza

```
bool FromFile(const std::string& fileName)
```

Lefordítja a *fileName* fájlnevű fájl tartalmát. A fájlt a standard c++ könyvtár segítségével a memóriába olvassa és áthív a kapott stringgel a FromString metódusba.

```
bool FromString(const std::string& string)
```

Lefordítja a kapott stringet shaderként.

27. Ábra: Program osztály

A Program osztály egy OpenGL programhoz biztosít hozzáférést. Mivel egy feladat (pl. a megjelenítés esetében) több shadert is alkalmazhat, így ezek együttesét alkotja a Program, amellyel végrehajthatóak a rajzoló hívások (27. ábra).

`Program()`

A konstruktor létrehoz egy üres programot és elmenti az azonosítóját *programId*-ba.

`GLuint Get()`

Visszatér a program azonosítójával.

`bool AttachShader(const Shader& shader)`

Hozzácsatol a programhoz egy előzetesen már lefordított shadert.

`void Link()`

Linkeli az OpenGL program egyes shadereit. Ekkor kapcsolódnak össze a megjelenítési szerelőszalag lépései egymással. A linkelt program már használható rajzolásra vagy Compute Shader esetében számításra.

`std::string GetInfoLog()`

Visszaadja a program linkelése közben kapott esetleges OpenGL hibákat szöveges formában.

`bool VsFsProgram(const std::string& vertexFileName,
 const std::string& fragmentFileName)`

Segéd függvény, ami létrehoz egy vertex és fragment shaderből álló programot (ez a kettő a kötelező a megjelenítéshez). A paraméterek a shaderek forráskódjainak fájlnevei.

Igazzal tér vissza, ha sikeres a fordítás és linkelés, hamissal, ha nem.

3.4.3 SZIMULÁCIÓS MODUL

SPHWaterScene
- state: SimulationState - gravityProgram: GL::Program - grid: GridProgram - simulation: SimulationProgram - render: RenderProgram
- bool: Begin() - End() - Pause() - Update(double) - Render()

28. Ábra: SPHWaterScene osztály

A szimuláció jelenetét megvalósító osztály (28. ábra), tartalmazza a részfeladatokat megoldó osztályok példányait és a szimuláció állapotát leíró osztályt is. Itt valósítottam meg az integrálást is.

`bool Begin()`

Lefordítja az időintegrációs shaderet és OpenGL konstansokat állít be. (Pl. a háttérszínt)

`void Update(double delta)`

A képkockák közt eltelt idő (delta) alapján lefuttatja a szimuláció lépéseit, ha az nincs megállítva. Csak akkor lépteti a szimulációt, ha az előző lépés óta egy lépésköznyi idő már eltelt. Meghívja a GridProgram-ot a közelségi háló kiszámítására, a SimulationProgramot a szimuláció erőinek meghatározására és elvégzi az integrációt a gravityProgram shaderrel.

Az integrálás, ahogyan minden más számítás a videokártyán történik egy Compute Shaderrel, amelynek a forráskódja a shaders/basic.comp fájlban található.

Ez a shader minden részecskére egyszer fut, felhasználja a részecskék pozícióját, sebességét, sűrűségét és a rájuk ható erőket, hogy ezekből frissítse a pozíciót és

sebességet. A részecskére ható belső erőkhöz egy uniformban megadott gravitációs gyorsulást is hozzáad és integrálja a pozíciókat az eltelt idő alapján (ami szintén egy uniformban adott). Továbbá a szimuláció terének kijelölt kocka belsejében tartja a részecskéket, azzal, hogy ha ennek a falaiba ütköznek, akkor visszapattannak onnan (a sebességük fal irányába mutató komponensét tükrözi).

`void Render()`

Kirajzolja a képkockát, vagyis meghívja a `RenderProgram.Render()` függvényt.

SimulationState
+ positionBuffer1: GL::Buffer
+ positionBuffer2: GL::Buffer
+ velocityBuffer1: GL::Buffer
+ velocityBuffer2: GL::Buffer
+ particleIndexBuffer: GL::Buffer
+ gridBuffer: GL::Buffer
+ superBlockBuffer: GL::Buffer
+ pressureBuffer: GL::Buffer
+ densityBuffer: GL::Buffer
+ forceBuffer: GL::Buffer
+ edgeBuffer: GL::Buffer
+ densityBuffer: GL::Buffer
+ resX: const unsigned
+ resY: const unsigned
+ resZ: const unsigned
+ gridResolution: GLuint
+ firstIsForward: bool

29. Ábra

```

- MakeGrid(): std::vector<vec3>
- InitBuffers()
+ SimulationState(unsigned, unsigned, unsigned, GLuint)
+ SwapBuffers()
+ AttachPositon(GL::Program, char* name)
+ AttachPositonBack(GL::Program, char* name)
+ AttachPressure(GL::Program, char* name)
+ GetEdgeCount(): unsigned
+ ResetEdgeCount()

```

30. Ábra

A szimuláció állapotát tartalmazó osztály (29. 30. ábra), feladata a kezdeti feltételek felállítás, és az egyes részfeladatok (tehát a cellák kiszámítása, a szimuláció az integrálás és a megjelenítés) ezen az osztályon keresztül osztják meg az adatokat egymással.

Ez az osztály birtokolja a szimuláció összes bufferét (a „buffer” végződésű változók), és itt kapcsolódnak hozzá a shaderekhez az Attach* függvényhívásokon keresztül.

A pozíciókat és a sebességeket kétszer is eltároljuk, és ezek között minden képkockában váltunk. Ez alapján van minden képkockában egy elülső és egy hátsó változatuk. Erre a hálósámításakor van szükség, ugyanis az az utolsó lépésben párhuzamosan helyezi át az összes részecskéket az új pozíciójára. Ha csak egy buffer lenne, akkor a részecskék áthelyezéskor felülírnák egymást.

```
std::vector<glm::vec3> MakeGrid()
```

Elkészíti a szimuláció kezdeti állapotát. Egy stl vektorba kiszámítja a részecskék pozícióját ez fog később feltöltődni a videokártyára.

```
void InitBuffers()
```

Létrehozza az összes OpenGL buffert, illetve amelyiket szükséges feltölti tartalommal.

```
void SwapBuffers()
```

Kicseréli az első és hátsó pozíció és sebesség buffereket.


```
void Attach*(const GL::Program& program, const char* name)
```

Hozzákapcsolja a *program* programhoz a glsl kódban *name* nevű kapcsolási ponthoz a * buffert. Minden bufferre egyszer szerepel egy ilyen függvény, a pozíció és sebességnél mind az első és a hátsó bufferre is egy-egy.

```
unsigned GetEdgeCount()
```

A kirajzoláshoz a felület közelében lévő részecskék pozícióját egy másik bufferbe is másoljuk. Ez a függvény visszaadja, hogy hány ilyen részecske volt.

```
void ResetEdgeCount()
```

Visszaállítja nullára a felület közelében lévő részecskék számát.

GridProgram
- state: SimulationState&
- count: GL::Program
- offset: GL::Program
- superBlock: GL::Program
- finalize: GL::Program
- scatter: GL::Program
+ Run()

31. Ábra: *GridProgram* osztály

A háló kiszámítását végző osztály (31. ábra). A fejlesztői dokumentációban leírt algoritmus öt lépését öt Compute Shaderrel a videokártyán valósítja meg, a forráskódjuk a shaders/Grid mappában található.

SimulationProgram
- state: SimulationState&
- pressure: GL::Program
- force: GL::Program
+ Run()

32. Ábra:
SimulationProgram osztály

A sűrűséget, nyomást és ebből eredő erők számolásáért felelős osztály. (32. ábra)

A nyomás számítását a shaders/new.comp forrású shader végzi el. A shader minden munkacsoportja egy cellában található részecskék sűrűségét és nyomását számolja ki a következő lépések szerint.

1. Az első 27 példány meghatározza a szomszédos cellák részecskéinek számát illetve azt, hogy hol kezdődnek a részecskék a bufferekben, hiszen a sorba rendezés után részecskék a cellák szerint folytonosan szerepelnek a bufferekben.
2. Minden példány betölti egy részecske pozícióját a cellából egy lokális és egy megosztott változóba is (maximum 128 részecske lehet a cellában, ennyi példány jut egy munkacsoportra).
3. Minden példány kiszámolja a sűrűségét és a helyi tömegközéppontot a többi részecske alapján.
4. Sorban betöltik a szomszédos további 26 cella részecskéit és ezekre is elvégzik az összegzést a 2. és 3. pont szerint.
5. A kapott sűrűségek alapján kiszámolják a nyomást és a részecske tömegközépponttól való távolsága alapján a felülethez közeli részecskéket (ezek esetében ez a távolság nagyobb egy küszöbnél) egy másik bufferbe másolják.

A számításban minden részecskére több shader példány is juthat, az erőforrások jobb kihasználása érdekében. Ekkor a feladatot a szomszédos részecskék szerint osztják meg. Például, ha a cellában 64 részecske van, akkor minden részecskére 2 shader példány jut így mindegyik példány csak a szomszédok felét dolgozza fel. Képlettel kifejezve:

$$\sum_{j=1}^n A(x_i, x_j) = \sum_{j=1}^{n/2} A(x_i, x_j) + \sum_{j=n/2+1}^n A(x_i, x_j)$$

Ebben a példában a teljes feladat (első szumma) helyett minden példány csak a számítás felét végzi el (második és harmadik szumma).

Az erőket kiszámító shader forráskódja a shaders/forcenew.comp fájlban található. Felépítése lényegében megegyezik a sűrűségszámító shaderével, csak itt a nyomási és viszkozitási tényezőkből számítja ki a részecskére ható erőt és nem csak a részecskék pozícióját, hanem sebességüket, nyomásukat és sűrűségüket is egy megosztott változóba másolja a számításhoz.

RenderProgram
- state: SimulationState&
- camera: OrbiterCamera
- distance: GL::Program
- raycast: GL::Program
- distText: GL::Texture
- va: GL::VertexArray
+ Render()

33. Ábra: *RenderProgram* osztály

A *RenderProgram* osztálya változói és metódusai a 33. ábrán láthatóak. Az *SPHWaterScene* a megjelenítéshez ennek az osztálynak a *Render* függvényét hívja meg.

A megjelenítéshez először a távolságtextúrát egy shader rajzolja ki a felületi részecskékből, amelyeket a sűrűségszámításért felelős shader határozott meg. A shadernek egy példánya jut minden részecskére és köré egy kockát raszterizál, majd a kocka celláitól vett távolság alapján frissíti a távolságtextúrát. Ennek a shadernek a forráskódja a *shaders/render/distancefield.comp* fájlban található.

A készített távolságtextúrát egy sugárvető programmal jelenítem meg. Forráskódja a *shaders/render/quad.vert* és *shaders/render/raycast.frag* -ban található. A vertex shader egy négyzetet rak pontosan a képernyő síkjába, a fragment shadernek pedig ennek a világon belüli koordinátáit adja át. A fragment shader így a képernyő összes pixelére fut le és bemenete a pixel koordinátája a szimuláció koordináta rendszerében.

A fragment shader először a fénysugárral a szimuláció terét jelentő kockának a lapjaira számolja ki a metszéspontokat. A kocka belsejében adott távolságokat lép a fénysugár egyenesé mentén. Minden ilyen ponton mintát vesz a távolságtextúrából, ebből kiszámolja az átlátszóságot az átmenetfüggvény szerint és meghatározza a felületi normált, majd megvilágítja a pontot a Blinn-Phong világításmodell szerint. Az egyenes mentén vett szín és átlátszóság értékek adják a pixel végső színét.

OrbiterCamera
+ state: CameraState
+ origo: glm::vec3
+ dist: float
+ eyeDist: float
+ horizontalAngle: float
+ verticalAngle: float
+ horizontalDirection: Direction
+ verticalDirection: Direction
+ Update(float)
+ GetView(): glm::mat4&
+ GetEye(): glm::vec3&
+ SetHorizontalDirection(Direction)
+ SetVerticalDirection(Direction)

34. Ábra OrbiterCamera osztály

A kamera osztálya a 34. ábrán látható. Egy szatellitszerű kameramozgást valósít meg. Az *origo* középponttól *dist* távolságra kering. *HorizontalAngle* adja meg a hosszúsági szöget radiánban, *verticalAngle* pedig az egyenlítő síkjával bezárt szöget (pozitív felette negatív alatta). A vertikális szög korlátozva van $\pm 75^\circ$ -ra.

A mozgásának irányát a *horizontalDirection* és *verticalDirection* adja meg (előre, állj, hátra)

```
void Update(float delta)
```

A mozgás irányának és az eltelt időnek *delta* megfelelően növeli a *horizontalAngle*-t és *verticalAngle*-t és kiszámítja az ezekhez tartozó nézeti mátrixot és szempozíciót.

```
glm::mat4& GetView()
```

Visszaadja a kiszámolt nézeti mátrixot.

```
glm::vec3& GetEye()
```

Visszaadja a szem pozícióját.

```
void SetHorizontalDirection(Direction dir)
```

Beállítja a vízszintes mozgás irányát *dir*-re.

```
void SetVerticalDirection(Direction dir)
```

Beállítja a függőleges mozgás irányát *dir*-re.

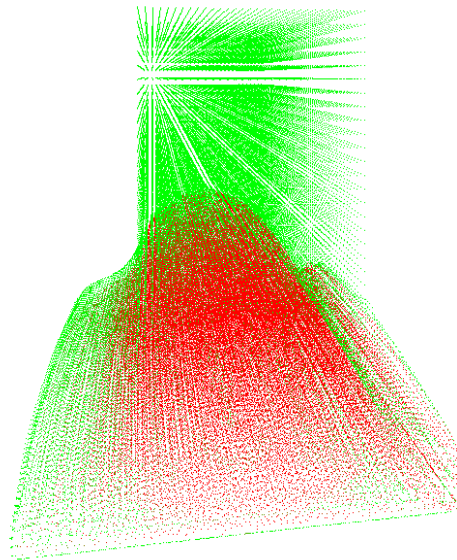
3.5 TESZTELÉS

A programot a fejlesztés közben folyamatosan teszteltem és a jelentkező hibákat javítottam. Funkcionális, modul és integrációs tesztek is végrehajtottam, fekete és fehér doboz elven is.

A shaderek működését speciális módon fehér doboz alapon teszteltem, emellett mértem a program teljesítményét a részecskeszám függvényében.

3.5.1 A SHADEREK TESZTELÉSE

A program kódjának jelentős része a videokártyán végrehajtott shader forráskódból áll. Ezeknek a tesztelése és a hibák felderítése speciális módszereket igényel.

35. Ábra

A végleges megjelenítés mellett a fejlesztés közben egy másik megjelenítési módot is alkalmaztam a tesztelésre és hibajavításra. A részecskéket pontokként jelenítettem meg

és a színüket a vizsgált tulajdonság értékei szerint állítottam be. A 35. ábrán például zöld színnel az alacsony nyomású, pirossal a magas nyomású részecskék láthatóak.

Egyes esetekben az animáció megállítása mellett vizsgáltam meg a részecskék tulajdonságait. Ekkor mivel minden pillanatban ugyanazok voltak a részecskepozíciók és a tulajdonságok, a kiszámolt értékek is ugyanazok kellett, hogy legyenek, vagyis ezzel a módszerrel azt ellenőriztem, valóban determinisztikus-e a számítás. Ez a megközelítés segített a szinkronizációs hibák felderítésében, mert ezek általában nemdeterminisztikus viselkedést eredményeztek.

Ezt a módszert alkalmazva fel tudtam fedezni a sűrűség és erőszámító shaderek hibáit, de a közelségi hálót kiszámító algoritmus és megvalósítása ezzel nem tesztelhető.

Erre a célra és a shaderek hibajavításokhoz a *RenderDoc*[4] nevű önálló grafikus debuggert használtam. Ezzel az eszközzel futás közben vizsgálható a különböző bufferek és textúrák tartalma, nyomon követhetőek a rajzoló és számítási hívások és az OpenGL API állapota is.

Ezzel a shaderek működését és az alkalmazott képleteket teszteltem fekete doboz elven vizuálisan kiértékelve és fehér doboz elven a számítások kimenetének elemzésével.

3.5.2 A KERETRENDSZER TESZTELÉSE

A CPU oldali keretrendszer tesztelésére, ami bufferek létrehozásáért, a shaderek elindításáért felelős, implementáltam egy kapcsolót (-d) amely paraméterrel indítva a programot részletes hibakeresési kimenetet kaphatunk.

Vizsgáltam a funkciók működését egymástól függetlenül és az egész rendszert együttesen is.

A hibakeresési üzenetekben megjelenhetnek például a shaderek fordítási hibái, és az OpenGL objektumok azonosítói a létrehozásukkor. Például egy buffer létrehozásakor a következő üzenetet kapjuk: „Created shader storage buffer with binding index: 1”

Így nyomon követhető, hogy a megfelelő számú buffer jön-e létre, illetve azt is, hogy ezek hogyan kapcsolódnak a shaderekhez.

3.5.3 A MEGJELENÍTÉS TESZTELÉSE

A pontfelhő megjelenítését vizuálisan ellenőriztem, illetve a távolságtextúra tartalmát *RenderDoc*[4] segítségével vizsgáltam.

3.5.4 TELJESÍTMÉNY

A szimuláció teljesítményét elsősorban a szimulált részecskék száma befolyásolja, emellett a közelségi háló felbontása is lényeges szempont. Minél több cellából áll, annál kevesebb részecske jut egy cellába, ezzel pedig kevesebb szomszédal kell számolni. Tehát a cellák méretének megválasztásával a pontosság kárára javítható a teljesítmény.

A megjelenítés teljesítményét a képernyő felbontásán kívül távolságtextúra felbontása is befolyásolja és a sugárvetéskor a minták közötti távolság (vagyis a minták száma).

A KÖRNYEZET

A méréseket egy AMD RX580 videokártyával végeztem Ubuntu 19.04-en, Mesa 19.02 illesztőprogrammal.

A méréseket 20x20x20-as ráccsal és a megjelenítéssel mért esetben 64x64x64-es méretű távolságtextúrával illetve 0.005-ös lépésközzel végeztem.

1. Táblázat: *fps a részecskeszám szerint, megjelenítéssel és anélkül*

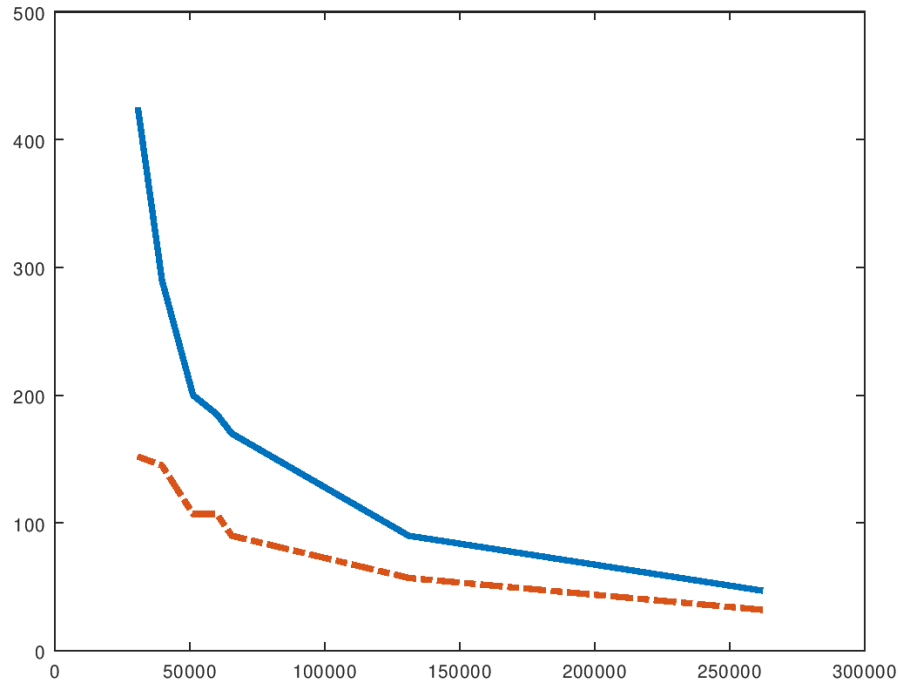
262144	131074	65536	60000	51200	39680	30752
32	57	90	107	107	145	152
47	90	170	185	200	290	425

A MÉRÉS

Minden részecskeszám esetében két mérést végeztem, az elsőt bekapcsolt megjelenítéssel a másodikat a megjelenítés nélkül. A teszt alatt kapott képfrissítések száma másodpercenként az 1. táblázatban látható.

A táblázaton kívül a mért értékeket grafikonon is ábrázoltam, ami a 36. ábrán látható. Felül a szimuláció lépéseinek száma másodpercenként megjelenítés nélkül, alatta szaggatottal a képfrissítési szám a megjelenítéssel együtt. Ezen jól látható, hogy a

teljesítmény a részecskék számának nagyjából négyzetével arányos ugyanakkora hálófelbontás esetében. Ezen túl az is jól látszik, hogy a megjelenítés költsége ugyan viszonylag magas, de a részecskeszámától nagyjából független.

36. Ábra: képfriessítések száma a részecskék számától függően

3.5.5 TESZTELÉSI TAPASZTALATOK

A folyamatos teszteléssel a fejlesztés közben sok hibát tártam fel és javítottam. Ilyen volt például, hogy a felületi részecskéket meghatározó módszer hibája miatt a részecskék eltűntek, majd újra megjelentek. A program vizuális értékelése közben talált másik hiba volt, hogy a felület felszínén egyértelműen látszódtak a részecskék gömbök formájában. A javítását az átmenetfüggvény konstansainak megváltoztatásával értem el, illetve a világításmodellt is módosítottam emiatt. A tesztelés közben megállított szimuláció mellett a megjelenítés vibrálni látszott, aminek az oka az volt, hogy megállított szimuláció mellett is minden képkockában újra elkészült a távolságtextúra.

IRODALOMJEGYZÉK

- [1] Matthias Müller, David Charypar, Markus Gross: Particle-Based Fluid Simulation for Interactive Applications, Department of Computer Science, Federal Institute of Technology Zürich (ETHZ), Svájc 2003 <http://matthias-mueller-fischer.ch/publications/sca03.pdf> (2019. 05. 11.)
- [2] Erik Sintirn, Ulf Assarsson:, Department of Computer Science and Engineering Chalmers Univeristy of Technology Gothenburg, Svédország 2008 <http://www.cse.chalmers.se/~uffe/hybridsort.pdf> (2019. 05. 11)
- [3] Prashant Goswami, Philipp Schlegel, Brabara Solenthaler, Renato Pajarola: Interactive SPH Simulation and Rendering on the GPU, Visualization and MultiMedia Lab, Department of Informatics, Univeristy of Zürich 2010 <https://www.ifi.uzh.ch/vmml/publications/interactive-sph/InteractiveSPH.pdf> (2019. 05. 11.)
- [4] RenderDoc <https://renderdoc.org/> (2019.05.11)